

De behandeling van ontbrekende tanden en kiezen

Oligodontie

Inleiding

Bij u is vastgesteld dat er één of meerdere tanden of kiezen ontbreken. Een tandarts van het Centrum voor Bijzondere Tandheelkunde (CBT) van de afdeling Kaakchirurgie of een orthodontist van de afdeling Orthodontie heeft u uitgebreid onderzocht. In een volgend gesprek bespreekt de tandarts van het CBT of de orthodontist met u de mogelijkheden voor een behandeling. In deze folder leest u waar de behandeling mogelijk uit kan bestaan, zodat u zich op het gesprek kunt voorbereiden.

Het ontbreken van tanden of kiezen

Uw tanden of kiezen ontbreken omdat ze niet zijn aangelegd. In de tandheelkunde wordt een aantal termen gebruikt om aan te geven in welke mate er tanden en kiezen ontbreken:

- Agenesie: er ontbreekt één tand of kies.
- Hypodontie: er ontbreken van twee tot vijf tanden of kiezen.
- Oligodontie: er ontbreken zes of meer tanden of kiezen.
- Anodontie: er is geen enkele tand of kies aangelegd, de kaak is tandeloos.

Gevolgen: functionele en esthetische problemen

Hoe groot de gevolgen zijn is afhankelijk van de plaats waar u een tand of kies mist en hoeveel tanden of kiezen u mist. Eén missende voortand kan erg vervelend zijn, maar een ontbrekende kies achterin hoeft nauwelijks op te vallen.

Als er meerdere tanden en kiezen missen sluit het gebit vaak niet goed op elkaar aan. Dat geeft functionele problemen, bijvoorbeeld bij het kauwen.

Als er veel tanden en kiezen ontbreken (oligodontie) staan de wel aangelegde tanden en kiezen vaak niet op de goede plek. Verder zijn ze vaak niet goed doorgebroken of heel erg klein. Ook dat kan functionele problemen geven.

Naast de functionele problemen kan er ook sprake zijn van esthetische problemen: het gebit ziet er minder mooi uit.

Behandeling

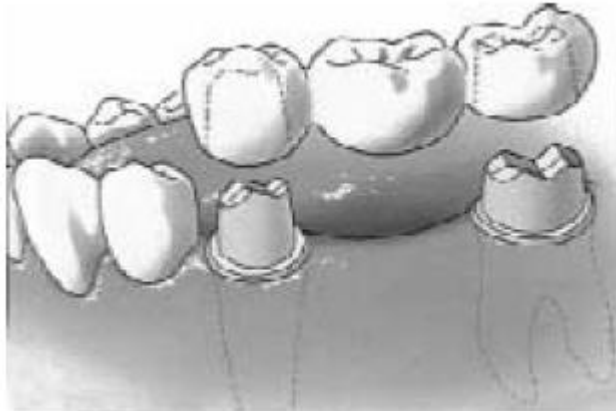
Het doel van de behandeling is om een zo compleet mogelijk gebit te maken dat er 'normaal' uitziet en waarmee u goed kunt kauwen. Hoe dat doel kan worden bereikt (en hoe goed) is afhankelijk van uw situatie.

Hieronder leest u waaruit de behandeling mogelijk kan bestaan.

Kroon en brugwerk

Op plaatsen waar een tand of kies ontbreekt kan een brug worden gemaakt. Van de buurtanden/

kiezen wordt dan aan alle kanten een laagje afgeslepen om de kunststanden/kiezen (de kronen) overheen te kunnen schuiven.

Figuur 1

Implantaten

Een implantaat is een kunstwortel van metaal, die in de kaak wordt geplaatst. Op de kunstwortel wordt een kunststand of kunstkiezen (kroon) gemaakt.

Figuur 2

Uitneembare voorziening

Een kunstgebit is de bekendste uitneembare voorziening. In de tandheelkunde heet dit een volledige prothese. Een kunstgebit kan alleen voor de bovenkaak of de onderkaak zijn, en ook voor beide. Soms is het nodig om eerst enkele kunstwortels (implantaten) in de kaak te plaatsen. Daarop kan het kunstgebit worden vastgemaakt, zodat het altijd goed zit.

Als er enkele tanden of kiezen ontbreken is een plaatprothese ('plaatje') of een frameprothese een mogelijkheid.

Esthetische tandheelkunde

Tanden en kiezen kunnen mooier worden gemaakt met porseleinen schildjes en witte vulmaterialen.

Orthodontie

Het kan nodig zijn om eerst de stand van de aanwezige tanden en kiezen aan te passen. Bijvoorbeeld om genoeg ruimte te maken voor de nieuwe kunststanden of -kiezen. Of om de tanden en kiezen beter op elkaar te laten passen. Dit gebeurt met een beugel en wordt een orthodontische behandeling genoemd. Er zijn veel verschillende soorten beugels. Als u voor een beugel in aanmerking komt bespreekt de orthodontist met u welke beugel voor u geschikt is. De orthodontische behandeling wordt in principe uitgevoerd door een orthodontist in het UMCG.

Chirurgische kaakcorrectie

Als er veel tanden en kiezen ontbreken is ook vaak de stand van de onderkaak of bovenkaak niet goed. Het is dan erg moeilijk om het gebit goed te behandelen. De kaak kan te lang zijn, te kort, of te smal. Boven- en ondergebit sluiten dan niet goed op elkaar aan. Met een chirurgische ingreep kan de kaak worden verlengd, verkort of verbreed. Een chirurgische kaakcorrectie wordt altijd in combinatie met een orthodontische behandeling (beugel) gedaan.

Behandelteam

De behandeling wordt uitgevoerd door een tandarts van het CBT, vaak samen met een orthodontist en een kaakchirurg. Samen vormen zij de oligodontiewerkgroep. De werkgroep is gespecialiseerd in de behandeling van mensen bij wie (veel) tanden en kiezen in aanleg ontbreken. De werkgroep heeft een eigen spreekuur, waar u de artsen gezamenlijk spreekt.

Uw eigen tandarts en vaak ook uw huisarts wordt door de werkgroep over uw behandeling geïnformeerd. Als dat mogelijk is wordt uw eigen tandarts ook bij uw behandeling betrokken.

Behandelveorstel

Het behandelteam bespreekt uw situatie en stelt een behandelvoorstel op. De tandarts van het CBT of de orthodontist bespreekt het voorstel met u tijdens uw volgende bezoek.

Hoe het behandelvoorstel er uit ziet is afhankelijk van uw persoonlijke situatie. Daarin speelt onder andere mee uw lichamelijke conditie, hoe de situatie van uw gebit is, hoe uw kaken ten opzichte van elkaar staan, en wat uw wensen zijn. Hoe lang de behandeling duurt is ook afhankelijk van uw persoonlijke situatie. Globaal gesproken duurt een relatief eenvoudige behandeling ongeveer anderhalf jaar. Een meer uitgebreide behandeling duurt vaak langer dan drie jaar.

Kosten van de behandeling

Een tandheelkundige behandeling is meestal duur. Of uw zorgverzekeraar de kosten vergoedt hangt af van

- het soort verzekering dat u hebt en
- de situatie van uw gebit.

Het CBT vraagt aan uw zorgverzekeraar of zij (een deel van) de behandeling vergoeden. Als uw zorgverzekeraar (een deel van) de kosten niet wil vergoeden bespreekt de tandarts van het CBT dit met u. Er wordt dan een begroting gemaakt voor de kosten die u kunt verwachten. U kunt dan beslissen of u (een deel van) de behandeling zelf wilt betalen.

Vragen

Tijdens uw behandeling wordt u steeds geïnformeerd door uw behandelaars.

Als u vragen hebt, stel die dan gerust bij een volgend bezoek. Het is goed om te weten wat we van elkaar kunnen verwachten.

Meer informatie over tandheelkundige behandelingen kunt u ook vinden op Internet.

Op de website van de Nederlandse Vereniging voor Orale Implantologie leest u onder Patiëntenvoorlichting meer over implantaten. www.nvoi.nl

Het Ivoren Kruis is een landelijke vereniging voor de preventie van mond- en tandziekten. Op de website vindt u informatie over gebitsverzorging en diverse behandelingen.

www.ivorenkruis.nl

De KNMT, Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der tandheelkunde, is de beroepsorganisatie van tandartsen, orthodontisten en kaakchirurgen. Op de website www.allesoverhetgebit.nl vindt u informatie over gebitsverzorging en diverse behandelingen

De illustraties zijn met toestemming overgenomen uit folders van het Ivoren Kruis (figuur 1) en de Nederlandse Vereniging voor Orale Implantologie (figuur 2)

Aantekeningen

VLC354-1511